

Saksframlegg

FINANSFORVALTNINGEN I TRONDHEIM KOMMUNE

DELPROSJEKT 1: FORVALTNINGSREVISJON AV KRAFTFONDET

Arkivsaksnr.: 10/2921

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

1. Bystyret ser alvorlig på at lov om offentlige anskaffelser ikke er fulgt ved kjøp av tjenester knyttet til forvaltningen av Kraftfondet.
2. Bystyret er svært kritisk til at rådmannen har latt ett og samme selskap få operere både som selger og rådgiver knyttet til forvaltningen av kraftfondet, noe som resulterte i at man ukritisk har investert i såkalte CDO'er også da det ikke forelå formelt prospekt. (CDO'er dvs Collateralized Debt Obligations, her Obligasjonsforetak III AS og Obligasjonsforetak V AS)
3. Bystyret ber rådmannen innarbeide rutiner som sørger for at investeringer i kompliserte produkter blir gjenstand for tredjeparts vurderinger og betryggende saksbehandlingsrutiner. Bystyret forutsetter at eventuelle investeringer i slike produkter skjer med grunnlag i formelle prospekter.
4. Bystyret er svært kritisk til at Kraftfondet har foretatt investeringer i CDO'er. Dette har påført fondet vesentlig finansiell risiko. Bystyret mener slike investeringer er uegnet for Kraftfondet og ber derfor rådmannen for fremtiden å sørge for at Kraftfondet avstår fra slike investeringer. Bystyret ber om at investeringsmandat endres i tråd med dette.
5. Bystyret mener det er viktig at Kraftfondet ikke opptreer spekulativt med innbyggernes penger. Bystyret ber derfor rådmannen i forvaltningen av Kraftfondet legge til grunn en streng forståelse av kommunelovens bestemmelser om at man i finansforvaltningen ikke skal ta vesentlig finansiell risiko.
6. Bystyret ber rådmannen om å sørge for åpenhet rundt forvaltningen av fondet og at det blir innarbeidet rutiner som sørger for at beslutninger blir dokumentert på en forsvarlig måte.
7. Bystyret er kritisk til at CDO'ene ikke ble rapportert til bystyret under strukturerte kreditter, og ber rådmannen sørge for korrekt rapportering i forhold til investeringsmandatet.
8. Bystyret ber om at fondets risikoprofil, investeringer i nye aktivaklasser og kompliserte produkter vektlegges særskilt i den fremtidige rapporteringen til bystyret.
9. Bystyret ber rådmannen i forbindelse med varslet sak om nytt finansreglementet (juni 2010) komme tilbake til bystyret med en nærmere redegjørelse for hvordan funnene i revisjonsrapporten vil bli tatt hensyn til i den fremtidige forvaltningen av kraftfondet.
10. Bystyret tar for øvrig rapporten til orientering.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

[... Sett inn saksutredningen under denne linja](#)

Saksutredning:

Bestilling

Trondheim kommunerevisjon har etter bestilling fra Kontrollkomiteen undersøkt hvordan forvaltningen av Trondheim kommunes kraftfond har fungert. Dette er første delprosjekt i bestillingen som gjelder finansforvaltningen i Trondheim kommune. Delprosjekt 2 om kommunens låneforvaltning kommer senere i år.

Bakgrunn og problemstilling

Trondheim kommune forvalter rundt seks milliarder kroner gjennom Kraftfondet. Midlene kommer fra salget av kommunens aksjer i Trondheim Energiverk AS til Statkraft. Salget ble gjennomført sommeren 2002 og Kraftfondet ble etablert 26. juni 2002. Kraftfondet, som ble opprettet som et kommunalt investeringsfond, skulle holdes atskilt fra kommunens øvrige midler og forvaltes etter vedtekter og investeringsmandat gitt av bystyret.

Revisjonens undersøkelse omfatter en gjennomgang av hvordan rådmannen har ivaretatt de lovkrav som stilles til kommunens finansforvaltning og om forvaltning av Kraftfond har skjedd i tråd med de føringer bystyret har gitt. Revisjonen har ut fra dette hatt fokus på lovverk, om det er etablert tilfredsstillende rutiner for styring, oppfølging og intern kontroll av Kraftfondet, om de økonomiske føringene for Kraftfondet innfridd, om man har tatt vesentlig finansiell risiko og rapportering.

For å svare på disse problemstillingene har revisjonen gjennomført en regnskapsgjennomgang av Kraftfondet, dokumentanalyse og intervju av sentrale aktører i og rundt Kraftfondet. Revisjonskriteriene er i hovedsak hentet fra kommunelovens bestemmelser om finansforvaltning, forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtektene for Kraftfondet og investeringsmandat gitt av bystyret. I tillegg har revisjonen innhentet en uttalelse fra Kommunalbanken angående risiko og lovligheten av kraftfondets investeringer i CDO'er (Obligasjonsforetakene III AS og Obligasjonsforetak V AS). Kommunalbankens uttalelse følger i sin helhet som vedlegg til revisjonsrapporten. Det samme gjør rådmannens juridiske ekspertuttalelse fra advokatfirmaet Wiersholm, Melbye & Beck advokatfirma AS.

I rapporten fra Trondheim kommunerevisjon fremgår det at:

1. Delingen i et finansreglement for bykassen og ett sett med regler for Kraftfondet tilfredsstiller ikke kravet i forskriften om at denne skal omfatte alle tre finansområdene; likvide midler, gjeld og langsiktige finansielle aktiva. Det er viktig at det etableres en samlet risikovurdering og rapportering for hele finansområdet og at ulike risikoer ses i sammenheng.
2. Kraftfondets vedtekter og investeringsmandat er vide og åpner for ulike risikoprofiler. Det mangler en nærmere beskrivelse av ønsket risikoprofil, og forholdet mellom risiko og ønsket avkastning for Kraftfondet er ikke avveid og konkretisert. Reglementet setter ikke krav til hvordan finansiell risiko skal vurderes og håndteres.
3. Revisjonen mener at lov om offentlige anskaffelser ikke er fulgt på flere punkter i forbindelse med kjøp av tjenester knyttet til forvaltningen av Kraftfondet.
4. Rådmannen har fått etablert et system for styring og oppfølging av Kraftfondet i samsvar med bystyrets føringer. Revisjonen mener at man i tillegg har fått etablert en intern kontroll som har fungert tilfredsstillende de to siste årene.

Trondheim kommune

5. Bystyrets føringer for etiske retningslinjer er etter revisjonens mening blitt fulgt opp fra rådmannens side i forvaltningen av Kraftfondet.
6. Revisjonen mener at systemet for dokumentasjon av forvaltningen av Kraftfondet bør forbedres.
7. Kraftfondet har engasjert First Securities ASA i ulike roller i forbindelse med etablering og forvaltning av fondet. Revisjonen mener disse ulike rollene gir rollekonflikter og habilitetsutfordringer. Utfordringene er knyttet til at samme firma har gitt råd om, anbefalt, tilrettelagt og stått for salg av de samme produktene. Spesielt burde Kraftfondets investeringer i strukturerte produkter (CDO'er dvs Collateralized Debt Obligations, her Obligasjonsforetak III AS og Obligasjonsforetak V AS) ha vært gjenstand for tredjeparts vurderinger.
8. Ut fra de fullmakter som investeringsmandatet gir, mener revisjonens at Kraftfondet generelt sett har vært forvaltet på en forsiktig måte. Fondet kunne ut fra mandatet ha tatt større risiko innenfor flere aktivaklasser enn det de faktisk har gjort.
9. Realverdiene av fondets grunnkapital er intakt, tross finanskrisen. Kraftfondet har over tid blitt forvaltet på en slik måte at grunnkapitalens realverdier er blitt opprettholdt, ved at denne er blitt justert i samsvar med endringer i konsumprisindeksen. Dette er i tråd med vedtektene. Bufferkapitalen er forvaltet i samsvar med bystyrets føringer og ble i 2008 brukt til å vedlikeholde grunnkapitalen.
10. Plasseringen av midlene på ulike aktivaklasser har skjedd i samsvar med investeringsmandatet.
11. Kraftfondet har hatt god avkastning frem til og med 2006, noe svakere i 2007. Fondet fikk negativ avkastning i 2008. For årene 2002 – 2006 innfridde fondet bystyrets avkastningskrav på 4 prosent realavkastning.
12. Revisjonen mener Kraftfondet generelt har søkt å holde en lav risikoprofil når vi ser forvaltningen av fondet samlet. Hovedtyngden av midlene har vært plassert i sikre verdipapirer (bank, obligasjoner, sertifikater). Dette underbygges også ved at grunnkapitalen er intakt.
13. Kraftfondet har imidlertid investert i CDO'er (Obligasjonsforetak III AS og Obligasjonsforetak V AS) tilsvarende 400 mill kr. Kommunalbanken konkluderer med at disse produktene i seg selv utgjør en vesentlig finansiell risiko og dermed er i strid med kommunelovens § 52. Revisjonen støtter konklusjonen om at produktenes karakter i seg selv utgjør en vesentlig finansiell risiko og vi mener dermed at disse er lite egnet som investeringsobjekt for Kraftfondet. Dette er svært kompliserte finansielle produkter.
14. Revisjonen mener rapportering av finansiell risiko til bystyret har vært mangelfull fordi CDO'ene ikke er blitt rapportert under klassen for strukturerte kreditter. Investeringens karakter har derfor ikke blitt tilstrekkelig synliggjort i rapporteringen til bystyret.
15. Revisjonen mener at resultatet av investeringene i eiendom ikke er innfridd i forhold til målsetningen Kraftfondet hadde med å gå inn i denne aktivaklassen.

Saken legges med dette frem til behandling.

Kontrollkomiteens sekretariat i Trondheim, 25.01.2010

Kari Aarnes
sekretariatsleder

Gry Janne Øyen

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

- Forvaltningsrevisjonsrapport 01/2010 F: Finansforvaltningen i Trondheim kommune – Delprosjekt 1:

Trondheim kommune

Forvaltningsrevisjon av Kraftfondet.

- Vedlegg 4: Kommunalbankens risikovurdering av obligasjonsforetakene
- Vedlegg 5: Notat fra Wiersholm, Mellbye & Bech advokatfirma AS

... Sett inn saksutredningen over denne linja